

Examenul național de bacalaureat 2021
Proba E. d)
Sociologie

Testul 10

Profilul umanist din filiera teoretică

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece punct din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de trei ore.

I. Tétel

(30 punct)

Írja a vizsgalapra a helyes válasz betűjelét! Egyetlen helyes válaszlehetőség van.

1. Amire a család biológiai funkciója vonatkozik:
 - a. a pár utódok általi leszármazásának biztosítása
 - b. a rend fenntartása a családtagok között, illetve másokkal való viszonyaikban
 - c. az érzelmi egyensúly, amelyet elsősorban a család nyújt minden embernek
 - d. a családtagok fizikai megélhetése az élelem, fedél és ruházat biztosítása révén
2. Az a politikai rendszer, amelyet az emberi jogok tiszteletben tartása jellemez:
 - a. önkényuralmi
 - b. kommunista
 - c. demokratikus
 - d. totalitárius
3. A formális nevelés:
 - a. a baráti csoportokon belül folytatott tevékenységek
 - b. önkéntességen alapuló, az oktatási rendszeren kívül szervezett tevékenységek
 - c. a család keretén belül folytatott tevékenységek
 - d. az iskolai intézményekben megvalósított oktatás
4. Az egyház úgy értelmezhető, mint:
 - a. totális intézmény
 - b. társadalmi intézmény
 - c. gazdasági intézmény
 - d. politikai intézmény
5. A kormányzás törvényes ellenőrzésének választási folyamat útján történő megszerzésére alakult szervezetek:
 - a. a gazdasági szervezetek
 - b. a nem kormányzati szervezetek
 - c. a politikai pártok
 - d. a kulturális szervezetek
6. Társadalmi intézményt jelent:
 - a. bármely közösségileg megerősített társadalmi gyakorlat
 - b. az a baráti kör, amelyik együtt kirándul
 - c. az utcán közlekedő személyek csoportja
 - d. egy spontán tiltakozáson részt vevő emberek
7. Amikor egy osztályközösség az állatkertbe tesz látogatást, hogy az állatok életéről többet tudjon meg, akkor a nevelési forma:
 - a. formális
 - b. informális
 - c. non-formális
 - d. iskolai

8. A demokratikus állam működésének egyik alapelve:
- a társadalmi osztályok felszámolása
 - a vezető felsőbbrendűsége
 - a hatalommal való visszaélés
 - a hatalom szabad szavazás általi átruházása
9. A nem kormányzati szervezetek célkitűzése:
- a társadalmi jólét biztosítása érdekében a közintézmények felszámolása
 - alkalmazottai számára nyereséget szerezni
 - köz- vagy csoportos érdekek felkarolása
 - a bürokrácia támogatása
10. A szülők által választott partnerrel kötött házasságot jelenti:
- az élettársi kapcsolat
 - a konszenzusos kapcsolat
 - a házasság, mint családi megállapodás
 - a szerelemből született házasság

II. TÉTEL

(30 pont)

A. A baloldali oszlopban a szocializáció formáira vonatkozó fogalmak vannak felsorolva, a jobb oldali oszlopban pedig erre vonatkozó igaz állítások. Írja a vizsgalapra a baloldali oszlop betűinek és a jobboldali oszlop számainak helyes párosítását!

a. másodlagos szocializáció	1. A családban valósul meg az élet első napjától kezdve és hat-hét éves kor körül zárul.
b. szocializáció	2. Az egész életen át tart, de kevésbé intenzív, mint a többi szakaszbeli szocializációs folyamat.
c. folyamatos szocializáció	3. Társadalmi interakciós folyamat, amelynek során az egyének elsajátítják a társadalomba való beilleszkedéshez szükséges ismereteket, viselkedési formákat, normákat és értékeket.
d. elsődleges szocializáció	4. A szocializáció egy formája, amely egy jövőbeli társadalmi szerepre való felkészülési folyamatot jelent, amelyben az egyén elsajátítja az adott szerep által elvárt viselkedést.
	5. A társadalmi elvárások, normák és értékek elsajátításának hétéves kor körüli kezdetét és serdülőkorban való lezárulását jelenti.

12 pont

B. Olvassa el figyelmesen az alább szöveget:

Amiben a szociológiai felmérés különbözik a konkrét szociológiai kutatások más típusaitól (terepkutatás, empirikus kutatás), hogy információszerzéshez elsősorban a kérdőívet és az interjút használja, és nem alkalmaz kísérleteket. Másrészt a szociológiai felmérés abban különbözik a közvélemény-kutatástól, hogy nem csak szubjektív szempontok (vélemények, attitűdök, törekvések, érdekek stb.), hanem objektív szempontok (pl. családszerkezet, életkörülmények stb.) feltárására is törekszik.

A fenti szöveg alapján válaszoljon az alábbi kérelmekre:

- Fogalmazza meg a szöveg alapgondolatát! 2 pont
- Magyarázza meg, körülbelül fél oldalas terjedelemben, a szövegben megemlített két szociológiai fogalom interakcióba lépésének sajátos módját! 10 pont
- Érveljen azon hipotézis mellett vagy ellen, mely szerint: *a társadalmi életrajzok, más személyes dokumentumokhoz hasonlóan, többféleképpen hasznosíthatók a szociológiai kutatásban!* 3 pont
- Mutassa be az anticipatív szocializációnak a társadalmi-foglalkozási integrációban betöltött szerepére vonatkozó álláspontját! 3 pont

III. TÉTEL

(30 pont)

Válaszoljon az alábbi kérelmekre:

1. Határozza meg a *vonatkozási csoport* fogalmát! **4 pont**
2. Említse meg a mintavétel két jellemzőjét! **6 pont**
3. Mutasson be, körülbelül fél oldalas terjedelemben, amelyben a fogalmakat sajátos szociológiai értelmükben használja, egy összefüggést a *hasonlósági vagy egyenlő felek csoportja* és a *szociológiai megfigyelés* fogalmai között! **10 pont**
4. Konkrét példával mutassa be, ahogyan a személyiség befolyással van az egyén társadalmi szerepválasztásaira! **4 pont**
5. Érveljen körülbelül tíz soros terjedelemben azon kijelentés mellett, miszerint: *a társadalmi kapcsolatok, a különböző közösségekben zajló emberi interakciók tudományként is meghatározható szociológia számára igen fontos a társadalmi kapcsolatok tanulmányozása!* **6 pont**